

# ZENISK

LYSDESIGN FOR PARK- OG REKREASJONSOMRÅDER

[www.zenisk.no](http://www.zenisk.no)



# ZENISK



GJENGANGERE - RIKSTEATERET

# ZENISK



GJENGANGERE - RIKSTEATERET

# ZENISK



FARLIGE FORBINDELSER - NASJONALBALLETTEN

ZENISK

10 TING DU MÅ VITE OM LYS

# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 1. VI SER MED DE SAMME ØYNE NE SOM STEINALDERMENNESKET



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

2. 70 % AV SANSEINNTRYKKENE KOMMER INN GJENNOM ØYNENE



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 3. NÅR ØYET BLENDES FREMSTÅR OMGIVELSENE SOM MØRKE



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 4. NATURLIG LYS ER MENNESKETS REFERANSE TIL LYS



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 5. OBJEKTERS FORM FORKLARES AV LYS



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 6. ROMFORSTÅELSE AVHENGER AV LYS



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 6. ROMFORSTÅELSE AVHENGER AV LYS



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

7. LYSENDE KILDER ER DEN MEST EFFEKTIVE MÅTE Å UBEVISST FANGE MENNESKETS FOKUS



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 8. LYSFORURENSNING ER LYS SOM BARE TREFFER NATTEHIMMELEN



## 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

9. DEN MEST MILJØVENNLIGE ENERGIEN ER DEN SOM IKKE FORBRUKES



# 10 TING DU MÅ VITE OM LYS

## 10. 130 ÅR MED ELEKTRISK LYS



# ZENISK

## Opplevelsen av lys

Vi mennesker forholder oss i liten grad reflektert og analytisk til lys.

Vi er programmert til å godta det vi ser. Vi forholder oss til den fysiske verden - til det vi kan ta og føle på. Vi stiller sjelden spørsmålstegn ved hvordan lyset viser fram det vi ser.

Men hvordan lyset avslører den fysiske verden avgjør hvordan vi opplever den.



# ZENISK

## Lysdesign for nattlandskapet

I begynnelsen av 80-tallet var fremdeles funksjonell belysning det som var viktig. Dvs lys for trafikk. Dette førte til en slags standardisering av hvordan byene så ut om natten. Ønsket om å vise byen fram med en egen identitet om natten var starten på urban lysdesign. I tillegg også gjøre byens struktur og tekstur nyttig og givende for alle brukere og innbyggere.

# ZENISK

Lysdesign for nattlandskapet

Byer i Europa som hadde utviklet  
masterplaner for belysning i 1988

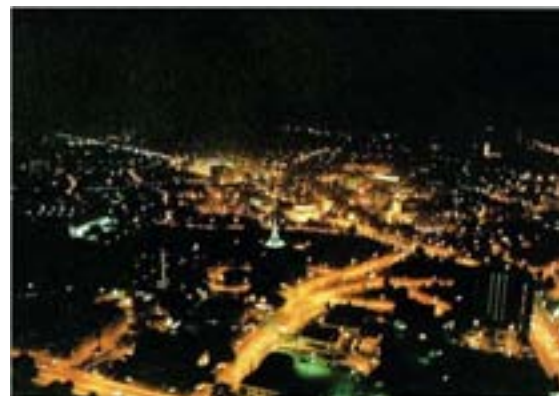


# ZENISK

Lysdesign for nattlandskapet

Hvordan et landemerke synes på avstand i det overordnede bildet, er viktig. Lesbarhet av landemerket i kontekst med det urbane landskapet.

Ofte vil offentlig belysning for trafikk helt absorbere effekten av arkitekturbelysning. En balanse er nødvendig for å et godt komponert bilde.



# ZENISK

Natthimmelen



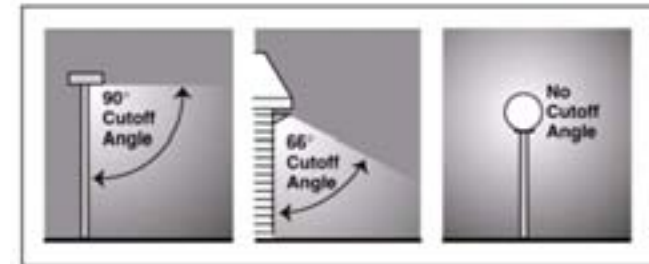
# ZENISK

Lysforurensing



# ZENISK

Avskjerming og blending



# ZENISK

Sikkerhet versus å føle seg trygg



Parker helt uten belysning blir som sorte hull i det urbane landskapet. Dette føles utrygt for brukere. Lux nivå alene er ikke garanti for sikkerhet. Selv områder med 3 ganger så mye lys som det som anbefales kan oppleves mørkt og utrygt. Følelse av trygghet handler om hvordan man kombinerer lyskilder og posisjoner, om hvordan rommet blir lesbart og kulturelle referanser hos brukere.

# ZENISK

## Bærekraft

Hvorfor går ikke Wattkonsumet ned?

Vi øker intensiteten på belysningen i takt med mer effektive lyskilder, og vi lyser opp unødvendig.



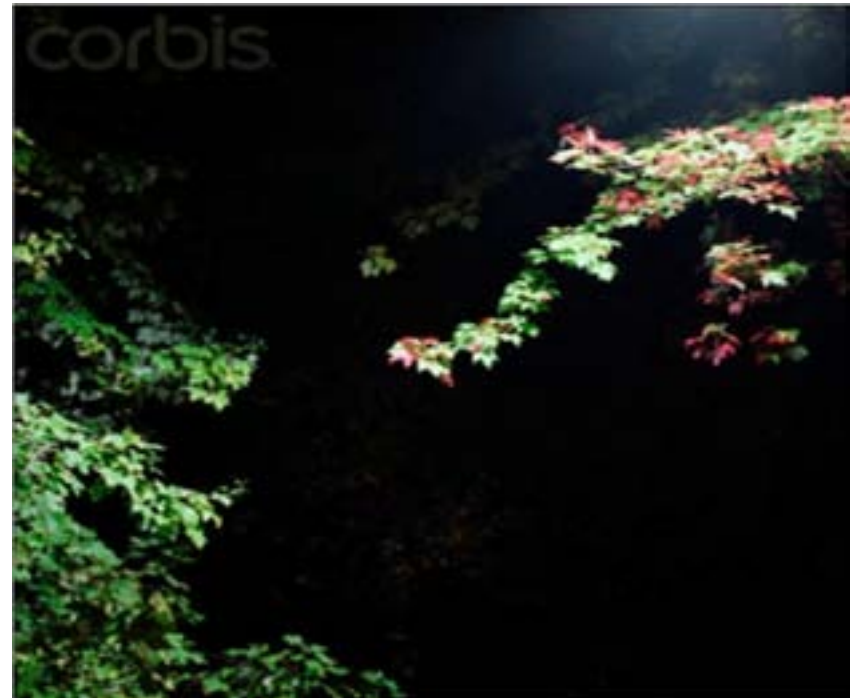
# ZENISK

Kombinasjon av lys og mørke

Naturlig lys viser fram og aksentuerer landskapet. Kunstig lys gjør det mulig å skape andre scenarier som leder til en ny opplevelse og forståelse av rommet/landskapet.

Lysdesign kan stimulere sansene og utfordre vår fantasi med å helt forandre landskapet fra dag til kveld.

Mørke, lys, skygger og kontrast må gjennomtenkes som essensielle elementer i å skape et overordnet bilde. Kombinasjon av lys og skygge gir lesbarhet, men også drama, mystikk og sjarme.



# ZENISK

Naturlig lys som referanse



# ZENISK

Inviterende byrom -  
hvordan lys kan stimulere til mer bruk



# ZENISK

Inviterende byrom - arkitekturbelysning



# ZENISK

Inviterende byrom - kunst i offentlige rom

``Urban Light`` by Chris Burden  
Los Angeles  
2008



# ZENISK

Inviterende byrom - arkitekturbelysning + kunst

## GARDEN OF LIGHT

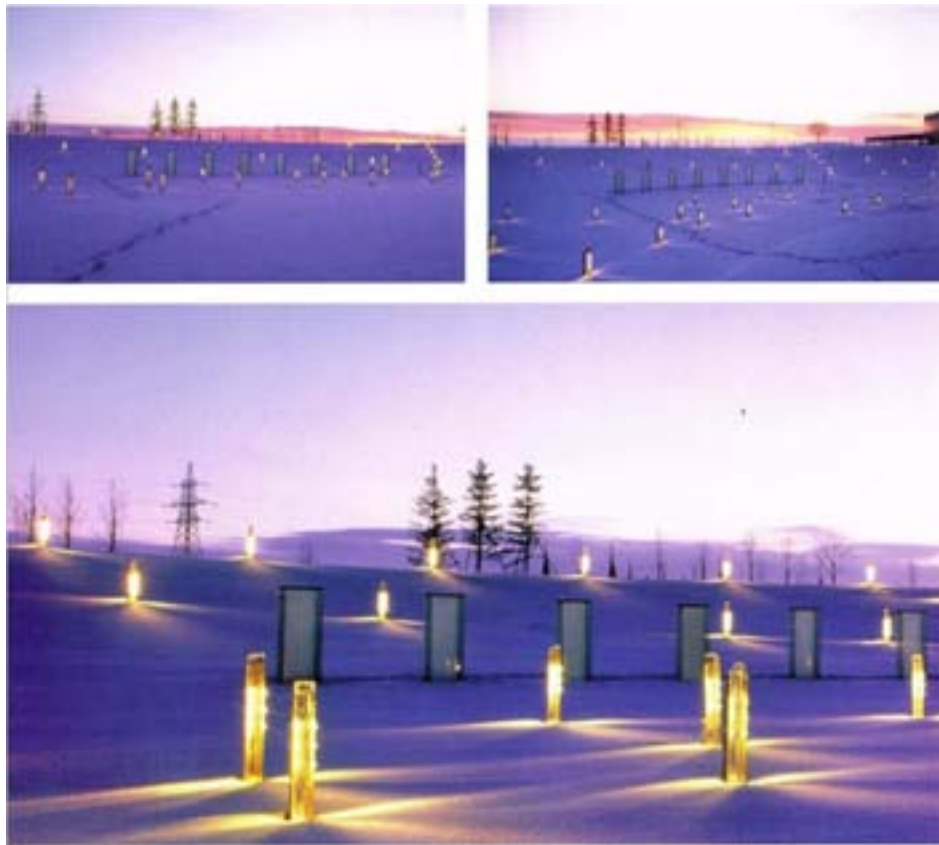
1988

Eniwa  
Hokkaido, Japan  
Keiichi Tahara



# ZENISK

Inviterende byrom - arkitekturbelysning + kunst



Et orkester av lys og lyd

- Komposisjon med lyd og lys
- Gi form til lys

# ZENISK

Inviterende byrom - arkitekturbelysning + kunst

66 prismer av rå krystall  
Plater av spesiell «Umu» glass



# ZENISK

Inviterende byrom - lysinstallasjon

Leutschenlicht

By Christopher Hunziker

Zuerich, Switzerland



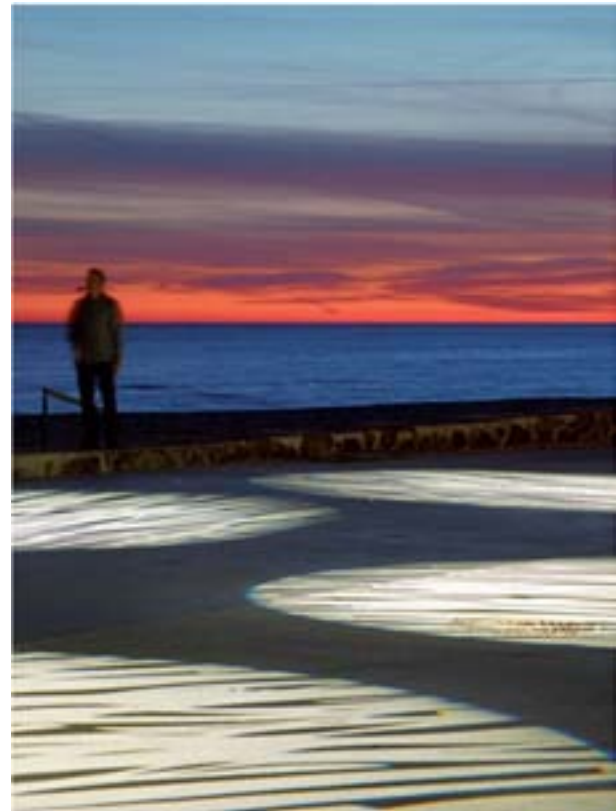
# ZENISK

Inviterende byrom – midlertidige lysinstallasjoner



# ZENISK

Inviterende byrom - god atmosfære



# ZENISK

Inviterende byrom - bruk av farger

Turbinenplatz  
by Les Eclairagistes Associes  
Zuerich, Switzerland



# ZENISK

Prinsipper for lys i landskap

Vise den grafiske komposisjonen av parken

Gi dybde til perspektivet

Vær bevisst på hvordan gangveier oppfattes som trygge

Framhev ett eller flere elementer som kjenner det spesifikke stedet

Komponer et spesifikk bilde (ikke nødvendig å etterligne dagslys)

Tenk på hva som styrker dette stedets identitet

# ZENISK

## Tilnærming

Parker er til for rekreasjon, hygge og velvære.

Parken har en monumental tilstedeværelse i det urbane landskapet.

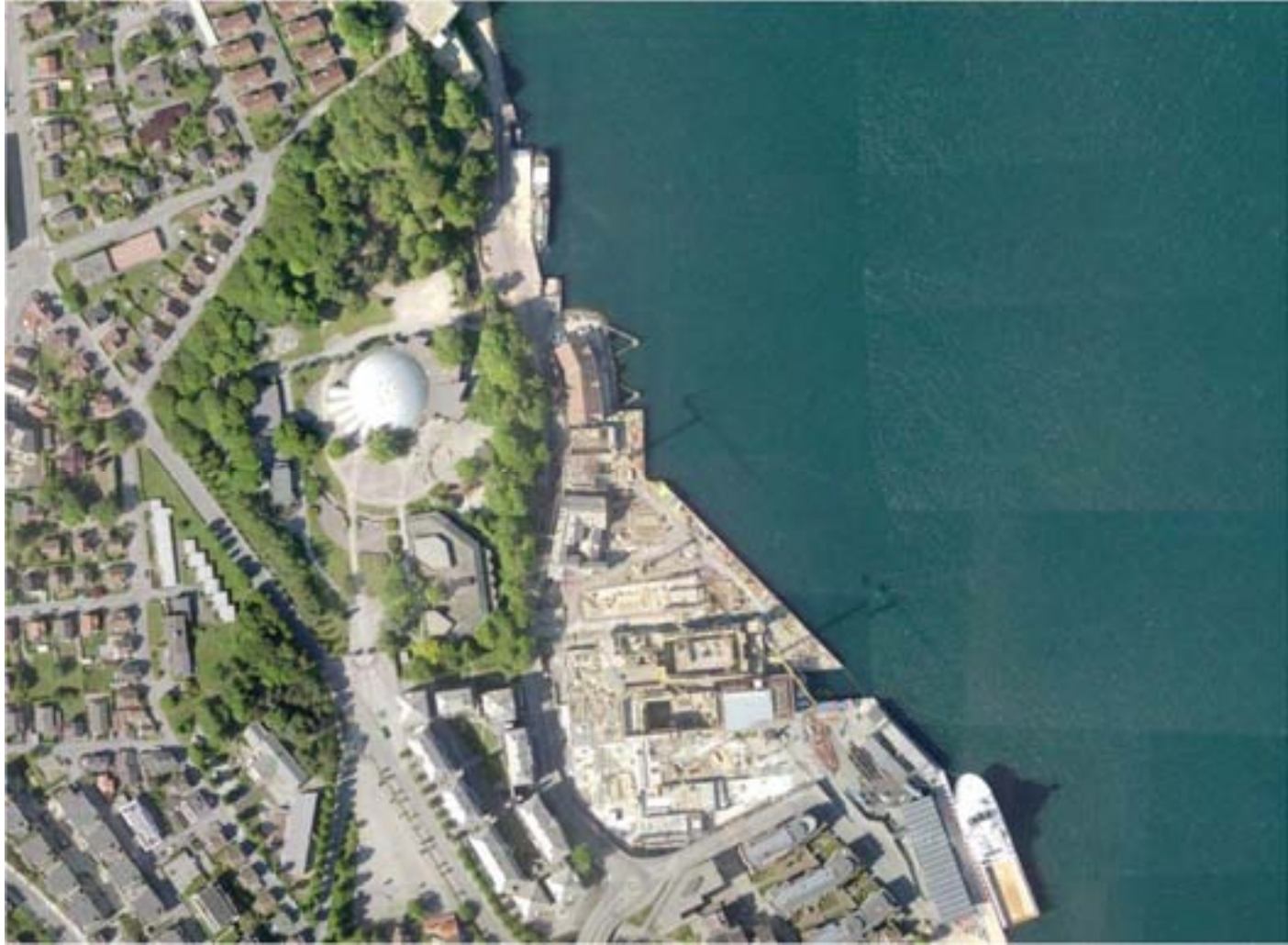
Parken innehar et mentalt bilde som sier noe den byen vi er i. Vi husker når vi har vært i Slottsparken og knytter den til Oslo. Eller Vigelandsparken. Eller Breiavatnet i Stavanger. Nygårdsparken i Bergen osv.

Alle har en stil eller en kombinasjon av stiler, noe som gjør dette stedet unikt.

Et lysprosjekt for en park har ikke et standard svar.

Tvert imot, det må vise en spesifikk nattelidentitet og framheve den eksisterende stil. Derfor er det viktig å først studere parkens historie før en begynner å se på eksisterende objekter, som trær eller andre sceniske elementer. Se på utvikling fram til dagens design. Adresser dens sjarme, dens kvaliteter, dens atmosfære og bruk.

# ZENISK



# ZENISK

Bjergsted Stavanger



# ZENISK

Bjergsted Stavanger



# ZENISK

Bjergsted Stavanger



# ZENISK

Bjergsted Stavanger



# ZENISK

Bjergsted Stavanger



# ZENISK

Bjergsted Stavanger

